

**ORGANIZACJA STUDIÓW DOKTORANCKICH
OBOWIĄZUJĄCE PRZEPISY PRAWNE – PRZEPISY PRZEJŚCIOWE**

Temat: PRZEWODY DOKTORSKIE

Akty prawne dotyczące studiów doktoranckich - przewodów doktorskich – nadawania stopnia naukowego doktora:

1. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, 742, 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005, 1588, 1650, z 2014 r. poz. 7, 768, 821, 1004, 1146, 1198, z 2015 r. poz. 357, 860, 1187, 1240, 1268, 1923, z 2016 r. poz. 64, 907, 908, 1010, 1311.)

- **Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie studiów doktoranckich i stypendiów doktoranckich** (Dz.U. z 2017r., poz. 1696)
- **Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 10 lutego 2017 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych** (Dz.U. z 2017 r., poz. 256)

2. Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1852, z 2015 r. poz. 249, 1767.)

- **Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora** (Dz. U. z 2018. Poz. 261).
- **Przewody doktorskie/postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora** wg Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. - Przepisy wprowadzające ustawę – PSWiN

Wejście w życie Ustawy 2.0 z dniem 01.10.2018r.

Obecni doktoranci

Dokładny terminarz dotyczący studiów doktoranckich (wynikający z przepisów przejściowych):

- rozpoczęcie studiów doktoranckich (na starych zasadach): przed rokiem akademickim 2019/2020,
- otwarcie przewodu doktorskiego (na starych zasadach): najdalej do 30 kwietnia 2019 r.
- zakończenie przewodu doktorskiego (na starych zasadach): najdalej do 31 grudnia 2021 r.
- zakończenie studiów doktoranckich (na starych zasadach): najdalej do 31 grudnia 2023 r.
- rozpoczęcie kształcenia w szkole doktorskiej (na nowych zasadach): od 1 października 2019 r.

Przepisy przejściowe (art. 179 UPW)

- Od dnia 1 maja 2019 r. do dnia 30 września 2019 r. nie wszczyna się postępowań w sprawie nadania stopnia doktora.
- Przewody **otwarte przed 1 maja 2019 r. i niezamknięte do 31 grudnia 2021r. będą z mocy prawa umarzane**. Nie ma możliwości przedłużenia terminu. Umorzenie lub zamknięcie przewodu doktorskiego niezakończony do 31 grudnia 2021 roku odnosi się do wszystkich przewodów doktorskich wszczętych na podstawie dotychczasowych (tzn. starych) przepisów (**Art. 179 ust. 4.**).
- **Od 1 maja 2019 r.** stopnie doktora będą nadawane w dyscyplinach i dziedzinach według nowej klasyfikacji. Postępowania w sprawie nadania stopnia doktora według nowych zasad będzie można wszcząć od dnia **1 października 2019 r.**

Przepisy przejściowe (art. 279-293 UPW)

- Doktoranci, którzy rozpoczną studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020 będą kontynuowali je na dotychczasowych zasadach, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2023 roku (zgodnie z art. 279 ust. 1 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce).
- Natomiast datą graniczną zamknięcia przewodu doktorskiego wszczętego na starych zasadach jest 31 grudnia 2021 r. Natomiast osoby, które rozpoczęły studia doktoranckie na starych zasadach i nie zakończyły przewodu doktorskiego do 31 grudnia 2021 roku, mogą ubiegać się o nadanie stopnia doktora także na nowych zasadach (zgodnie z art. 179 ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce).

- Zamknięcie przewodu doktorskiego następuje w drodze stosownej uchwały podmiotu przeprowadzającego to postępowanie. **Ponowne wszczęcie postępowania na nowych zasadach**, tj. na podstawie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, **może nastąpić w ramach kształcenia w szkole doktorskiej albo w trybie eksternistycznym.**
- Istnieje możliwość wszczęcia postępowania na nowych zasadach, tj. zawartych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Art. 189). Według ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora wszczyna się na wniosek, a do wniosku dołącza się rozprawę doktorską wraz z pozytywną opinią promotora lub promotorów.
- **Nie dotyczy to osób, które odbywały kształcenie w toku studiów doktoranckich.** Zgodnie z przepisami przejściowymi w przypadku osób, które rozpoczęły studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020, postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora wszczyna złożenie wniosku o wyznaczenie promotora lub promotorów (Art. 179 ust. 7. ustawy Przepisy wprowadzające).
- **Osoba, która ubiega się o nadanie stopnia doktora, wnosi opłatę za przeprowadzenie postępowania w tej sprawie (art. 182 ustawy PSWiN).** Wysokość opłaty nie może przekraczać kosztów postępowania, uwzględniających w szczególności koszty wynagrodzeń promotora lub promotorów, promotora pomocniczego i recenzentów.
- W uzasadnionych przypadkach rektor, dyrektor instytutu PAN, dyrektor instytutu badawczego lub dyrektor instytutu międzynarodowego może zwolnić z opłaty w całości lub w części. W przypadku nauczyciela akademickiego albo pracownika naukowego, koszty postępowania ponosi zatrudniająca go uczelnia, instytut PAN, instytut badawczy lub instytut międzynarodowy.
- **Opłaty nie pobiera się w uczelni, instytucie PAN, instytucie badawczym, instytucie międzynarodowym od osoby ubiegającej się o stopień doktora, która ukończyła kształcenie w szkole doktorskiej.**
- **Do osób, które rozpoczęły studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2019/2020 i ubiegają się o nadanie stopnia doktora na nowych zasadach stosuje się odpowiednio zwolnienie od opłaty dotyczące doktorantów, którzy ukończyli szkołę doktorską (art. 179 ust. 9 UPW).**

Organ nadający stopień (art. 185 PSWiN, art. 179 ust. 3 pkt 2 UPW)

- Rada jednostki organizacyjnej nadaje stopień doktora do 30 września 2019 r.
- Organ nadający stopień doktora:
 - ✓ w uczelni: senat lub organ wskazany w statucie (1 na dyscyplinę)
 - ✓ w instytutach naukowych: rada naukowa
 - ✓ w federacji: zgromadzenie federacji lub organ wskazany w statucie (1 na dyscyplinę)

Wymagania do nadania stopnia doktora (art. 186 PSWiN)

- Posiadanie tytułu magistra lub równorzędnego.
 - ✓ w wyjątkowych przypadkach: ukończenie studiów pierwszego stopnia lub trzeciego roku jednolitych studiów magisterskich (obecnie laureaci programu „Diamentowy grant”).
- Uzyskanie efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8. Polskiej Ramy Kwalifikacji.
- Posiadanie certyfikatu (lub dyplomu ukończenia studiów) poświadczającego znajomość nowożytnego języka obcego na poziomie biegłości językowej co najmniej B2.
- Autorstwo co najmniej:
 - ✓ jednej monografii naukowej (albo rozdziału w takiej monografii) wydanej przez wydawnictwo ujęte w roku publikacji w wykazie ministra lub
 - ✓ jednego artykułu naukowego opublikowanego w czasopiśmie naukowym ujętym w roku publikacji w nowym wykazie ministra, uwzględniającym czasopisma naukowe indeksowane w międzynarodowych bazach czasopism naukowych o największym zasięgu lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowej, lub beneficjentów programu „Wsparcie dla czasopism naukowych” lub
 - ✓ jednego dzieła artystycznego o istotnym znaczeniu.
- Dla postępowań wszczętych według nowych zasad w okresie **1 października 2019 – 31 grudnia 2020 r.** wymóg dotyczący publikacji spełniony m.in. także w przypadku:
 - ✓ artykułów opublikowanych w czasopismach ujętych w wykazie z 2017 r. (czasopisma z listy A, C oraz posiadające co najmniej 10 pkt z listy B),
 - ✓ monografii opublikowanych przez wydawnictwo wydziałowe nieujęte w wykazie pod warunkiem, iż inne wydawnictwo z danej uczelni zostało ujęte w wykazie.
- Przedstawienie i obrona rozprawy doktorskiej.
- Inne dodatkowe wymogi, które będą mogły być **określone przez podmiot doktoryzujący.**

Czynności w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora (art. 192 PSWiN)

- ✓ Odejście od procedury otwierania przewodu doktorskiego na rzecz postępowania w sprawie nadania stopnia doktora.
- ✓ Rezygnacja z rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim.
- ✓ Czynności w postępowaniu może dokonywać komisja powołana przez organ uprawniony do nadawania stopnia w dyscyplinie.
- ✓ Senat albo rada naukowa określi w uchwale sposób postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, w tym m.in.
 - ✓ sposób wyznaczania i zmiany promotora lub promotorów,
 - ✓ tryb złożenia rozprawy doktorskiej,
 - ✓ zasady ustalania opłaty za postępowanie w trybie eksternistycznym,
 - ✓ tryb powoływania oraz zakres czynności „komisji doktorskiej”.
- ✓ Pierwsze uchwały powinny wejść w życie 1 października 2019 r.
- ✓ Senat albo rada naukowa może określić w uchwale także dodatkowe wymagania do nadania stopnia doktora lub dodatkowe warunki dopuszczenia do obrony.

Tryby uzyskiwania stopnia doktora (art. 197 PSWiN)

- Dwa tryby uzyskiwania stopnia doktora:
 - ✓ szkoły doktorskie
 - ✓ tryb eksternistyczny (w miejsce dotychczasowej ścieżki „z wolnej stopy”)
- Wymogi i zasady postępowania w sprawie nadania stopnia co do zasady wspólne dla obu trybów.
 - ✓ Odrębne zasady dotyczące opłat związanych z wszczęciem postępowania
 - ✓ Odmienności w zakresie weryfikacji uzyskania efektów uczenia się na poziomie 8. PRK.

Szkoły doktorskie (art. 198 PSWiN)

- Kształcenie doktorantów przygotowuje do uzyskania stopnia doktora i odbywa się w szkole doktorskiej.
- Szkoła doktorska jest zorganizowaną formą kształcenia dla co najmniej dwóch dyscyplin, w których podmiot posiada kategorię naukową co najmniej B+.
 - ✓ wyjątek szkoły doktorskie w podmiotach prowadzących działalność naukową wyłącznie w zakresie teologii, kultury fizycznej albo dyscypliny artystycznej.
- Możliwość tworzenia wspólnych szkół doktorskich przez uczelnie akademickie, instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk, instytuty badawcze, międzynarodowe instytuty badawcze
- Pierwszy rocznik doktorantów ze szkół doktorskich rozpocznie kształcenie w roku akademickim 2019/2020.
- Nowe zasady, wprowadzające powszechny system stypendiów doktoranckich, dotyczyć będą doktorantów kształcących się w szkołach doktorskich od 1 października 2019 r. (art. 209 PSWiN).

Opracowała: dr hab. Małgorzata Mraz, prof. nadzw., na podstawie obowiązujących aktów prawnych.